

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Gfv.VII.30.343/2015/5.

A tanács tagjai: . Vezekényi Ursula a tanács elnöke
. Pethőné dr. Kovács Ágnes előadó bíró
. Osztovits András bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Szalma és Partnerei Ügyvédi Iroda

Az alperes:

Az alperes képviselője: dr. Tomori Erika ügyvéd

A per tárgya: kártérítés

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:
őri Ítéletábla Gf.II.20.122/2015/5. ítéletet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:
émi Törvényszék 1.G.40.098/2013/42.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 5.080.000 (ötmillió-nyolcvanezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak, felhívásra 3.500.000 (hárommillió-ötszázezer) forint le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes főtevékenységként személygépjármű kereskedelemmel foglalkozó két személyes korlátolt felelősségű társaság. A tagjai házastársak. Egyik tagja, Szeghalmi László és a felperes az alperesnél vezették bankszámláikat a 2000-es évek elejétől. Az említett tag az alperessel alacsonyabb, illetve magasabb kockázatú pénzügyi befektetési ügyleteket is kötött.
- [2] Az alperes befektetési tanácsai alapján, terméktájékoztatót és a termékleírás átvételét követően, 2007. november 21-én, illetve 2008. július 11-én Szeghalmi László a felperes képviselőjében, annak nevében keretszerződéseket kötött tőzsdei és tőzsdén kívüli azonnali és származtatott, valamint strukturált betéti ügyletek kötésére. Az említett szerződések elválaszthatatlan része volt a részletes, az árfolyam spread swap származtatott ügylet sajátosságaiból eredően, az azonnali ügyletet meghaladó mértékű, különleges kockázat ismeretének elismeréséről, az ügylet mibenlétéről, a fedezetnyújtási és meghatározott feltételek esetén fedezet kiegészítési kötelezettségről, a deviza árfolyamkockázatról, a tőkeáttételről részletes leírást tartalmazó, a felperes meghatalmazottja által aláírt kockázat feltáró nyilatkozat is.
- [3] A 2007. november 21-én kelt I. számú keretszerződés (a továbbiakban: I. számú keretszerződés) alapján a felperes az alperesi ajánlatokat telefonon keresztül elfogadva 2007. november 21-e és 2008. március 4-e között 4, egyenként 500.000 € névértékű, írásban is visszaigazolt árfolyam spread swap ügyletet kötött. 2008. január 18-án egy 500.000 CHF névértékű, 2008. június 10-én 2 db, egyenként 1.000.000 CHF névértékű ügyletet. Ezen ügyletek mindegyike rövid időn belül a felperes számára jelentős hasznot hozott.
- [4] A 2008. július 11-én kelt II. számú keretszerződés (a továbbiakban: II. számú keretszerződés) alapján további hat egyedi ügyletet kötött. 2008. augusztus 8-án egy 500.000 € névértékű IRS swap ügyletet, 2008. szeptember 4-e és 2008. október 3-a között 5 db, egyenként 500.000 CHF névértékű ügyletet. Ezek megkötését megelőzően, a hangrögzítőre is felvett telefonbeszélgetések során az alperes munkatársa minden alkalommal, szóban is tájékoztatta a felperest az adott termék főbb tulajdonságairól, a lényeges kockázatokról, az ügyletek fedezetéül szolgáltatandó óvadék mértékéről, annak esetleges kiegészítését szükségessé tevő okokról.
- [5] Az alperes a swap ügyleteket ún. „tükörügyletekkel” fedezte a bankközi piacon. Ezekben az ügyletekben ugyanannak az árfolyamkockázatnak a viselését vállalta, amelyet a felperes vállalt vele szemben. A felperes vesztesége alapján ezért nyereségre nem tett szert, de a felperes nyeresége sem okozott számára veszteséget. Az alperes a felperessel kötött ügyleteket

díjat nem számított fel. A „tükörügyletek” megkötésekor azonban a bankközi piacon vele szerződő féltől a névérték 1-3%-ával megegyező egyszeri díjbevételeben részesült.

- [6] A CHF/HUF és az EUR/HUF árfolyamok kedvezőtlen alakulása miatt a felperest az utóbb kötött ügyletekből eredően jelentős veszteségek érték. 2009. március 30-án ezért az alperessel bankhitel szerződést kötött 338.600.000 Ft hitelkeret biztosítására. Az alperes bármely felperesi fizetési kötelezettség esetén jogosult volt kényszerhitelt nyújtani a felperesnek. A hitelszerződést Szeghalmi László tag négy veszprémi ingatlana is biztosította.
- [7] 2010. január 29-én a felek között újabb hitelkeret-szerződés jött létre 141.680.000 Ft biztosítására azzal, hogy a szerződésből eredő felperesi kötelezettségek biztosítéka egy perben nem álló kft. egyik ingatlana volt.
- [8] A II. számú keretszerződéshez kapcsolódó hat ügyletet a pénzügyi piacon beállott változásokra tekintettel a peres felek „átstrukturálták”. A kikötött ügyleti feltételek változtatásával a felperes veszteségeinek csökkentése volt a cél. A felperes ügyletkötések során eljárta tagja, valamint egy kívülálló harmadik személy további óvadékot nyújtott az alperesnek pénzösszeg, illetve értékpapír formájában az ügyletekből származó kötelezettségek teljesítésének biztosítására. A felperes a reá háruló 2010. évi, 2011. évi kamatveszteségeket részben az általa biztosított fedezetből, részben az alperessel kötött bankhitel keretszerződés terhére kapott kölcsönből, valamint harmadik személyek óvadékából fizette meg az alperesnek. Az alperestől kapott kölcsönből 17.495.569 Ft tartozása maradt fenn. A II. számú keretszerződés egyes ügyletei után felmerült kamatfizetési kötelezettségéből 498.840 CHF-et nem fizetett meg. 2013. április 9-én az alperes az I. és a II. számú keretszerződéseket azonnali hatállyal felmondta, és mind a hat nyitott pozícióban lévő árfolyamindex swap ügyletet lezárta. Arra hivatkozott, hogy a felperes a keretszerződésekből eredő tőke- és járulékfizetési kötelezettségének határidőben nem tett eleget. Az ügyletek lezárásával 45.500 €, illetve 1.482.500 CHF tartozása keletkezett a felperesnek az alperes felé.

A kereseti kérelem, az alperes védekezése és viszontkeresete

- [9] A felperes a módosított keresetével az alperes kártérítés címén való megfizetésére kötelezését kérte. A II. számú keretszerződés alapján megkötött egyedi ügyletek 2010-2011. évi kamatvesztesége miatt, általa megfizetett 650.091,86 CHF, valamint a megfizetés időpontjától a CHF referencia kamat + 6%-os késedelmi kamata, továbbá az igénybe vett kölcsön után megfizetett 2.576.318 Ft kamat és az egyes fizetési időpontoktól számított törvényes késedelmi kamat megfizetését követelte. Kérelmet terjesztett elő az alperesnek 50.000.000 Ft általános kártérítésre kötelezése, illetve a II. számú keretszerződéshez kapcsolódó szerződések zárására alapított bármilyen cselekmény végrehajtásától eltiltása iránt is.

- [10] Előadta, hogy fogyasztónak minősül mind a keretszerződések, mind az egyedi swap ügyletek tekintetében. Az alperes befektetési tanácsadást nyújtott részére, az ehhez kapcsolódó tájékoztatási kötelezettségének azonban nem tett eleget. Azzal okozati összefüggésben a keresetben megjelölt kár érte.
- [11] Állította, hogy 2007 novemberében csak szóbeli tájékoztatást kapott, írásbeli tájékoztató anyagot az alperes nem adott át részére. Külön figyelemfelhívó tájékoztatás hiányában a keretszerződésekről és az azok mellékleteiről a befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Bszt.) 43. § (1) bekezdés a) pontjában írt tájékoztatásra, a felperesnek az ügylet ismeretével, a tájékozottságával, önálló döntésével kapcsolatos, továbbá a kockázat feltárására nézve tett nyilatkozata nem vált a felek szerződésének részévé. Nem bizonyítja a jogszabályi előírásoknak megfelelő tájékoztatás megtörténtét.
- [12] A felperes hivatkozott arra is, hogy a részére ténylegesen nyújtott tájékoztatás megtévesztő volt. Az alperes kizárólag a termék előnyeit, a kockázatmentességet, a gyors és biztonságos alacsony nyereséget jelezte számára. Nem tájékoztatta arról, hogy annak összes kockázatát reá telepítette felső korlát nélkül, akár a teljes vagyonszerzés terhével. Utalt arra is, hogy az alperes kockázata mindössze az öt terhelő 1,2%-os kamat, illetve az volt, hogy az ügyfél esetleg nem tud teljesíteni. A kamat kockázatát is azonban áthárította az általa kötött „tükörügyletekkel”. Jogsértőnek tartotta azt is, hogy nem tájékoztatta a felperest arról, hogy a „tükörügyletek” megkötéséért a szerződéses partnereitől jutalékot kapott.
- [13] A felperes sérelmezte, hogy az alperes nem vette figyelembe, hogy az ajánlott perbeli befektetési forma által megkívánt kockázatvállalás mértéke nem igazodott a felperes nevében eljáró tag korábbi befektetői kockázatvállaló magatartásához. A felperes állította, az alperes figyelmen kívül hagyta azt is, hogy a felperesnek megelőzően egyáltalán nem voltak befektetései. Tagja pedig egyszerű betétekbe, ingatlanalapokba és befektetési jegyekbe történő befektetés mellett, óvatos befektetői magatartással tett szert hozamra. Véleménye szerint a Bszt. 54. §-a alapján az alperesnek a szerződéskötést meg kellett volna tagadnia. A felperes szerint a 2008-ban kitöltött megfelelési és alkalmassági (a továbbiakban: MIFID) tesztnek a jogvita eldöntése során azért nincs jelentősége, mert azt az alperes banki tanácsadója töltötte ki. A célja az volt, a felperest az ügyletkötésre alkalmasnak mutassa be. A felperes állította azt is, kizárólag a banki befektetési tanácsadó és közte fennálló bizalmi viszony miatt írta alá az említett iratot. Véleménye szerint a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmával nem egyeztethető össze, ha a szolgáltató közreműködik az említett teszt kitöltésében. A felperes szerint az alperes azzal is jogellenes magatartást tanúsított, hogy 2008.

szeptember 15-ét követően, a Lehman-Brothers cég csődje után is ajánlotta a perbeli termékeket. A felperes utalt arra, hogy az ügyletek átstrukturálását már kényszerhelyzetben kellett elfogadnia. Véleménye szerint az alperes arra használta fel az átstrukturálást, hogy a korábbi szabálytalan szerződéskötések hibáit reparálja, aláírassa vele az alperesi felelősség kizárására vonatkozó nyilatkozatokat és, hogy az ügyletek magasabb szintű fedezettségét is biztosítsa.

- [14] A felperes az általános kártérítés iránti igényét arra alapította, hogy az ügyletek óvadékaként letétbe helyezett pénzüsszegeket és értékpapírt nem tudta a saját gazdasági tevékenysége körében, saját javára hasznosítani. Állította, ezzel összefüggésben szakértői vizsgálattal meg nem állapítható mértékű kára, elmaradt haszna keletkezett.
- [15] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Vitatta, hogy jogellenes magatartást tanúsított volna, vagy mulasztás terhelné a felperessel szemben, s hogy azzal okozati összefüggésben kárt okozott. Állította, hogy a perbeli befektetési ügyletek megkötésére nem befektetési tanácsadás eredményeként került sor.
- [16] Vitatta, hogy a felperes fogyasztónak minősül. Arra hivatkozott, hogy a felperes nem természetes személy, jövedelemszerzési céllal 17 árfolyamindex swap ügyletet kötött. A fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény (Fttv.) alapján nem minősül fogyasztónak. Ilyen értelmezésre a Bszt. 179. §-a alapján sincs mód.
- [17] Az alperes állította, hogy megfelelően tájékoztatta a felperest a szerződések megkötését megelőzően az ügyletek feltételeiről. Felhívta figyelmét a három legfőbb kockázatra, az árfolyam, a tőkeáttétel, és a fedezet feltöltési kötelezettséggel összefüggő kockázatra, mind a szóbeli személyes és telefonon történt konzultáció során, mind az írásbeli tájékoztató anyagok átadásával. Hangsúlyozta, a keretszerződést a felperes megismerhette, annak tényét aláírásával elismerte. Az mint általános szerződési feltételeket tartalmazó megállapodás a felek jogviszonyának részévé vált. A kockázatfeltáró nyilatkozat tekintetében kifejtette, az nem minősül szerződési feltételnek. Az alperes állította azt is, a 2008. évi őszi válság, a HUF árfolyamának radikális gyengülése nem volt előre látható. Normál piaci működés mellett az általa ajánlott befektetési konstrukció nagy eséllyel eredményezhette az ügyfelek nyereségét azzal, hogy a jogviszonynak elválaszthatatlan része volt a kockázat, amelyről viszont a felperest tájékoztatta.
- [18] Előadta, hogy az ügyletek átstrukturálásának lehetőségéről 2010. április 19-én telefonon, 21-én írásban adott tájékoztatást a felperesnek, részletesen bemutatva a futamidő meghosszabbításának, a „kiütés” figyelés eltolásának, illetve a piaci érték megváltozása lehetőségének kockázatát.
- [19] Az alperes vitatta, hogy a perbeli MIFID tesztet alkalmazottja töltötte ki. Állította, a felperes alkalmasságáról meggyőződött, a kiállított tesztből a Bszt. által elvárt információkat megkapta.

Véleménye szerint a felperes rendelkezett befektetési tapasztalattal, mert az őt képviselő tagja korábban magas kockázatú termékekbe is már befektetett. Az alperes szerint a felperes sem a kárát, sem az alperes magatartása és a kár közötti okozati összefüggést, sem az általános kártérítés törvényi feltételeinek fennállását nem bizonyította. Vitatta az alperes azt is, hogy a keresetben megjelölt magatartástól eltiltásnak a jogszabályi feltételei fennállnak.

- [20] Viszontkeresetében kérte kötelezni a felperest 498.840 CHF tőkeösszeg és ezután 2013. március 28-tól 9,995%-os késedelmi kamat, 1.482.500 CHF tőkeösszeg és 2013. április 16-tól 9,995%-os késedelmi kamata, 45.500 EUR tőkeösszeg és ennek 2013. április 16-tól 10,23%-os késedelmi kamata, 17.495.659,3 HUF tőkeösszeg és ezután 2012. február 3-tól 2012. december 31-ig egy havi BUBOR + 2,35% ügyleti kamat, továbbá 2013. január 1-jétől a mindenkori jegybanki alapkamat + 7%-os késedelmi kamat megfizetésére. Igényét részben meg nem fizetett kamatveszteség, a lezárt ügyletek zárási értéke, illetve a felperesnek nyújtott kölcsönből eredő tartozás címén terjesztette elő.
- [21] A felperes a viszontkereset elutasítását kérte. Annak összegszerűségét nem vitatta. A kölcsöntartozás jogalapját is elismerve, annak a felperesi keresettel szembeni beszámítását kérte.

Az első- és a másodfokú ítélet

- [22] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 1.981.340 CHF-ot, és ennek megjelölt részösszegei után az ítéletben részletezett késedelmi kamatait. Ezt meghaladóan az alperes viszontkeresetét elutasította.
- [23] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbeezett részét helybenhagyta. Határozatának indokolásában rögzítette, fellebbezés hiányában az alperesi viszontkeresetet kisebb részben elutasító rendelkezések nem képezték a másodfokú eljárás tárgyát.
- [24] A másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére okot adó eljárási szabálysértést nem észlelt. Utalt arra, az elsőfokú bíróság a felek bizonyítási indítványait teljesítette, a jogvita elbírálásához szükséges releváns tényállást helyesen állapította meg, érdemi döntése, - túlnyomórészt annak indokaira tekintettel - helytálló.
- [25] A másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet egyes jogkövetkeztetéseivel azonban maradéktalanul nem értett egyet. Az érdemi döntés helybenhagyása mellett az indokolást részben helyesbítette.
- [26] Hangsúlyozta, a jelen eljárás tárgyát nem képezte a keretszerződések, az egyedi swap ügyletek létrejötte, illetve érvényessége. A felperes keresete a Fttv. megsértésén túlmenően, lényegében azon alapult, hogy az alperes befektetési tanácsadást

nyújtott a perbeli termékekre vonatkozóan, továbbá, hogy a csatolt iratok nem igazolják, miszerint az alperes eleget tett a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) és a Bszt. rendelkezései szerint őt terhelő előzetes tájékoztatói és tájékoztatói kötelezettségnek. Mivel a felperes a befektetési szolgáltatás tárgyával kapcsolatosan tájékoztatlan maradt, a szolgáltatói mulasztással összefüggésben szenvedett el veszteséget.

[27] A másodfokú bíróság szerint a jogvita elbírálásához a felek között létrejött szerződések tartalmát kellett a bíróságoknak feltárniuk. Ehhez képest kellett határozniuk arról, hogy az alperes a Ptk. 4. § (1) és (4) bekezdése, a Ptk. 277. §-a és a Bszt. X.-XI. fejezete szerint őt terhelő tájékoztatói, valamint a Bszt. 44-45. §-a szerinti előzetes tájékoztatói kötelezettségének mennyiben tett eleget.

[28] A másodfokú bíróság a szerződés létrejötté és tartalma szempontjából nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy a perbeli ügyletekkel érintett termékekre vonatkozóan nyújtott tájékoztatás az általános szerződési feltételek közé beépítve, vagy külön a szerződési feltételeket nem tartalmazó okiratban jelent-e meg. Az alperes kártérítési felelőssége szempontjából csak az előzetes tájékoztató és a tájékoztatás tényleges megtörténtét, illetve elmaradását, valamint tartalmi teljességét és helyességét vizsgálta. Úgy ítélte továbbá, hogy a kártérítési igény szempontjából a felperes által hangsúlyozott fogyasztói minőségnek, illetve a szerződés fogyasztói jellegének nem volt jelentősége. Kizárólag azt tartotta eldöntendőnek, hogy a perbeli ügyletek megkötésére befektetési tanácsadás keretében került-e sor, továbbá, hogy a felperes a Bszt. rendelkezései szerint lakossági vagy szakmai ügyfélnek minősült-e, s az ügylet jellege és a tényleges ügyfél minőség figyelembe vételével járt-e el az alperes az előzetes tájékoztató és tájékoztatás során.

[29] Az ítélőtábla egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a Bszt. 179. §-a csupán hatásköri szabály, kiterjesztő értelmezésére nincs lehetőség. A felperes az Fttv. rendelkezései szempontjából nem minősül fogyasztónak, így az Fttv. megsértésére alapítottan igényt nem érvényesíthet.

A másodfokú bíróság megállapította azt is, a felperes nem minősül a Bszt. 48. és 49. §-ának taxatív felsorolása szerinti szakmai ügyfélnek. A Bszt. 4. § (2) bekezdése 40. pontja értelmében lakossági ügyfélnek tekintendő, és a tájékoztatói és a szerződéskötési szabályok teljesülése ennek tükrében vizsgálendő. A másodfokú bíróság jelentőséget tulajdonított annak is, hogy a Bszt. 5. § (1) bekezdés e) pontja szerinti befektetési tanácsadás az egyedi ügyletekhez kötődött-e. Utalt arra, hogy a Bszt. egyes előírásai [40. § (1)-(10) bekezdése] valamennyi ügyfélre vonatkoznak, míg más előírásai [Bszt. 41. § (1) bekezdés d) és e) pontja, 43. §-a] kizárólag a lakossági ügyfelek tájékoztatása tekintetében irányadóak.

[30] Az ítélőtábla rögzítette azt is, hogy a befektetési szolgáltatót

terhelő előzetes tájékoztatói kötelezettség terjedelme attól függ, hogy befektetési tanácsadási, portfólió kezelési tevékenységet végez-e. Ez esetben ugyanis a többlet információt nyújtó, a Bszt. 44. §-a szerinti alkalmassági teszt kitöltése kötelező, vagy ha egyéb szolgáltatási tevékenységet nyújt, az előzetes tájékoztatói kötelezettség a Bszt. 45. §-a szerinti szűkebb tartalmú megfelelési teszttel teljesíthető.

- [31] A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy az alperes a felperes részére befektetési tanácsadást végzett. Az általa nyújtott szolgáltatás az általános, a nyilvánossághoz címzett tájékoztatás és az előzetes tájékoztatói kötelezettség kereteit meghaladó - a felperes egyedi sajátosságait figyelembe véve - személyre szabott volt. Az alperes érvelésével szemben, nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy a felperes ezért nem fizetett díjat az alperesnek, vele külön befektetési tanácsadási szerződést nem kötött. Utalt arra, hogy a befektetési tanácsadás tényét támasztották alá az elsőfokú bíróság által értékelt körülmények: a felperes az alperes munkatársaitól a Bszt. 43. §-ában írt előzetes tájékoztatói kötelezettség kereteit meghaladó, személyre szóló ajánlást kapott, a rögzített telefonbeszélgetések szövegéből kitűnően, figyelemmel voltak a felperes által már korábban megkötött ügyletekre és a felperes, illetve a biztosítékot nyújtó személyek által az ügylet fedezetére nyújtott óvadék mértékére is. A másodfokú bíróság mindezt kiegészítette azzal, hogy a II. számú keretszerződés alapján létrejött egyedi ügyletekből négy szerződés tekintetében az alperes lépett fel az átalakításra vonatkozó kész ajánlattal és kifejezett javaslattal élt, hogy az egyedi szerződések közül mely szerződést és milyen tartalommal célszerű átalakítani. A befektetési tanácsadásra következtetett az I. számú keretszerződés alapján kötött EUR alapú ügylet vonatkozásában az ügylet volumenére vonatkozó ajánlatból, az eljárás során meghallgatott **K.Gy.** tanú vallomásából.
- [32] A másodfokú bíróság helyesnek tartotta az elsőfokú bíróságnak a MIFID teszt elvégzésével összefüggésben tett megállapításait is. Egyetértett abban, hogy önmagában az a körülmény, hogy a tesztet magába foglaló nyomtatvány nem áll rendelkezésre, nem jelenti azt, hogy az nem került kiállításra. A teszt kiértékelésének aláírásával a kérdésekre adott, az értékelésben feltüntetett válaszokat ugyanis a felperes nevében eljáró képviselő a saját nyilatkozataként elismerte. Utalt arra is a másodfokú bíróság, hogy a felperes maga is ellentétes nyilatkozatokat tett e teszt kiállítására nézve. A keresetében még azt állította, hogy 2008 júliusában **K.Gy.** tanú egy előre kitöltött MIFID teszttel kereste meg. Utóbb azt állította, ilyen teszt nem is készült. Az említett teszt alperes általi kitöltését a felperes nevében eljáró tag tanúvallomása alapján sem tudta a másodfokú bíróság megállapítani. A tanú ugyanis emlékezett egy teszt kitöltésére, de arra nem emlékezett, hogy az a MIFID teszt volt-e.
- [33] Mindezek alapján a másodfokú bíróság úgy ítélte, hogy az alperes a

keresettel érintett befektetési ügyletek megkötését megelőzően mind a tájékoztató, mind a tájékoztatási kötelezettségének eleget. A felperes nem bizonyította e körben a mulasztásban megnyilvánuló jogellenes alperesi magatartást. Annak hiányában kártérítési igénye megalapozatlan, amint azt az elsőfokú bíróság megállapította. Ezzel szemben, az összecszerűségében nem vitatott viszontkereset az elsőfokú ítéletben írtak szerint alapos volt.

- [34] A kiemelt jelentőségű perekre vonatkozó eljárási szabályokra utalással az ítélet tábla rámutatott, a felperes viseli a bizonyítatlanság abból eredő következményeit, hogy szakértő bevonásának hiánya miatt az alperesi eljárást „mélyebben, kifejezetten szakmai jellegű alapokon nem lehetett vizsgálni.”

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [35] A felperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a kereset jogalapjának fennállását megállapító közbenső ítélet meghozatalát, másodlagosan az elsőfokú ítéletre kiterjedő hatályon kívül helyezés mellett, az elsőfokú bíróság új eljárásra, új határozathozatalra utasítását kérte.
- [36] Előadta, hogy a támadott határozat a Pp. 206. § (1) bekezdését, a Pp. 164. § (1) bekezdését, a Pp. 221. § (1) bekezdését, az Fttv. 15. § (2) bekezdését, a Bszt. 40. § (1) bekezdését, a (2) bekezdés b), c) pontját, a 40. § (7) bekezdését, a 41. § (1) bekezdés d), e) pontját, a 43. § (8) bekezdés a) pontját, a 44. § (1)-(6) bekezdését, a (9) bekezdését, az 54. § (1) bekezdés d) pontját sérti.

Elemelve a megelőző eljárások során becsatolt okiratokat, a kihallgatott tanúk vallomásából idézett részleteket, okszerűtlennek, a logika alapvető szabályaival ellentétesnek tartotta annak megállapítását, hogy a felperes átvette, megismerte a perbeli ügyletekkel érintett termékre vonatkozó tájékoztatót, azt, hogy az alperes a kockázatfeltáró nyilatkozatban foglaltak szerint megadta a felperesnek a szükséges, jogszabályoknak megfelelő tartalmú, előzetes tájékoztatást. Állította, a tanúk vallomása alapján egyértelműen megállapítható, hogy az alperes tisztában volt azzal, a termék korlátlan veszteséget is okozhat, de - mivel azt nem találta reális kockázatnak - arról a felperest nem tájékoztatta. Kizárólag a termék előnyös tulajdonságait emelte ki, ismertette, ezzel a felperest megtévesztette. Előadása szerint más perben az alperes elismerte az objektív tájékoztatás hiányát. Hivatkozott arra is, hogy az eljáró bíróságok nem adták indokát annak, miért hagyták figyelmen kívül a jogvita eldöntése során a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének (a továbbiakban: PSZÁF) iratokhoz becsatolt ajánlását. Állította, hogy téves az a jogerős ítéletben írt megállapítás is, miszerint az ügyletkötések előtt sor került az ügyfél alkalmassági teszt szabályszerű kitöltésére. Állította, a MIFID teszt felperes általi aláírása nem igazolja a

befektetési tanácsadás jogszerűségét, azt, hogy az alkalmassági kiértékelés megfelelt a jogszabályi előírásoknak. Az ügyfél kockázat vállalási készséget az alperes mindig az adott ügylethez „igazította”. Sérelmezte, hogy az eljáró bíróságok az alperes kereskedelmi gyakorlatának tisztességtelenségét annak ellenére nem állapították meg, hogy az Fttv. 15. § (2) bekezdése értelmében a kereskedelmi gyakorlatot képező tények állításának bizonyítása az alperest terhelte, s ő ennek nem tett eleget. Hangsúlyozta, a Ptk. 205/B. § (2) bekezdése által megkövetelt figyelemfelhívó tájékoztatás elmaradt, a keretszerződés ugyanis bizományi, ill. megbízási jogviszonyra vonatkozik és nem befektetési tanácsadás céljából készült. Állította, a perbeli, aszimmetrikus kockázati szerkezetű termék a felperes kárára került kialakításra. Mérlegelendőnek tartotta azt is, ha az alperes az általa kötött tüköryügyletekért jutalékban részesült, okszerűen, a felperes részére végzett befektetési tanácsadás során, valószínűsíthetően nem a felperes érdekeire volt figyelemmel. Vitatta, hogy a jogvita eldöntéséhez szükség lett volna igazságügyi tőkepiaci szakértői bizonyításra.

[37] Az alperes a jogerős ítélet hatályban fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

[38] A Kúria a jogerős ítéletet kizárólag a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján. Megállapította, hogy az a felperes által hivatkozott okokból az alábbiak miatt nem jogszabálysértő.

[39] A Pp. 206. § (1) bekezdése értelmében a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg; a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli, és meggyőződése szerint bírálja el. A Kúria következetes joggyakorlata szerint a felülvizsgálati eljárásban nincs helye a bizonyítékok felülmérlegelésének. Felülmérlegelésre kizárólag akkor van jogi lehetőség, ha a megelőzően eljáró bíróság a bizonyítékokat nyilvánvalóan okszerűtlenül, a logika szabályaival ellentétesen, iratellenesen mérlegelte. Ilyennek azonban nem tekinthető az az eset, amikor az egyes bizonyítékokból eltérő következtetés is levonható lett volna. Az minősíthető nyilvánvalóan okszerűtlen következtetésnek, ha a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülvizsgálattal támadott ítélettől eltérő következtetésre lehet jutni. (BH2013.119., BH2013.126., BH2012.179., BH2002.29.)

[40] A Kúria a felperes állításával szemben, felülmérlegelésre okot adó körülményt nem észlelt. A perben együttesen és összességében kellett értékelni a rendelkezésre álló bizonyítékokat, így a csatolt okiratokban írtakat, illetve a tanú vallomások során elhangzottakat. Szemben a felperesi érveléssel, annak, hogy más peres felek közötti perben az alperes az objektív tájékoztatás hiányát elismerte, a jelen konkrét jogvita eldöntése szempontjából

jelentősége nincs. A Kúria a perben eljáró bíróságokkal egyezően úgy ítélte, hogy a keretszerződésekben írtak, az árfolyam spread swap kockázatairól szóló tájékoztatóban, a kockázatfeltáró nyilatkozatokban foglaltak szerint az alperes kiegyensúlyozottan, nemcsak a termék előnyeiről, hanem annak kockázatairól is tájékoztatást adott. A felperes képviselője a 2007. november 21-i nyilatkozatban kifejezetten elismerte, hogy a „devizakockázat elvben korlátlan kockázatot jelenthet” számára.

A Kúria nem értett egyet a felperes azon érvelésével sem, miszerint a keretszerződésekben foglalt kockázatokra vonatkozó tájékoztatás nem volt figyelembe vehető az adott jogvita eldöntése során. Ezen keretszerződések szorosan összefüggtek a per tárgyát képező konkrét szerződésekkel, ezek tették lehetővé a konkrét ügyletek megkötését az adott módon.

A fenti dokumentumokban írtakon túlmenően a Kúria - egyezően a perben eljáró bíróságokkal - úgy ítélte, a rendelkezésre álló egyéb bizonyítékok sem rontják le a fenti okiratok alapján megállapítottakat. A felperes nevében eljáró tag 2014. július 3-án tett tanúvallomása alapján rögzíthető, bár pénzügyi, közgazdasági végzettsége nincs, felsőfokú agrárgépész üzemmérnöki diplomával rendelkezik. Jártas az üzleti életben, s a felperes képviseletében kötött ügyletek létrejöttét megelőzően már voltak az alperesnél, valamint más banknál is befektetései. Közvetlen kapcsolatban állt az alperes két alkalmazottjával, **Sz.H.-val** és **K. Gy.-gyel**. Elismerte, hogy részt vett az ügyletkötések előtt egy terméktájékoztatón. Az a körülmény, hogy Szalai Hajnalka hat évvel a konkrét tájékoztatásra nem emlékezett, és ezt el is mondta, éppen a szavahihetőségét bizonyítja. Ez alátámasztja **K. Gy.-gyel** azonosan tett azt az állítását, hogy személyes, megelőző tájékoztatás nélkül a perbeli ügyletek megkötésére nem kerülhetett sor. A felperes nevében eljáró tag az iskolázottságára, korábbi befektetési tapasztalataira, az üzleti életben való jártasságára, az általa aláírt keretszerződésekben írtakra, a kockázatvállalási nyilatkozatok tartalmára tekintettel megalapozottan és jóhiszeműen nem hivatkozhat arra, hogy az alperes nem tudatta vele, hogy a perbeli ügyletekből eredő minden kockázatot kizárólagosan viselnie kell, a befektetéséhez - a biztosított fedezethez - képest sokszoros lehet mind a nyeresége, mind a vesztesége. E körülményre még a telefonon keresztül kötött ügyletek esetében is figyelmeztette az alperes nevében eljáró alkalmazott a rögzített hanganyag leírt és az iratokhoz becsatolt szövege szerint. Az alperes felhívta figyelmét a veszteségét alapvetően meghatározó árfolyamváltozás lehetőségére, a tőkeáttétel, a fedezet nyújtási és feltöltési kötelezettség kockázataira az azokra ható tényezőkre is. Adat nem merült fel arra, ha akár az ügyletekkel érintett termékleírás, akár a szerződések, a kockázatvállaló nyilatkozatok aláírása előtt, vagy az egyes ügyletek megkötésekor kérdése lett volna, az általa szükségesnek tartott további információkat ne kapta volna meg. Ha a felperes, illetve képviselője nem tanúsított

a gazdasági, üzleti életben részt vevő befektetőtől elvárható körültekintő magatartást, a részére rendelkezésre bocsátott szóbeli információk, írásbeli anyagok ellenére nem észlelte, hogy spekulatív befektetései korlátlan kockázattal járnak, akkor ennek következményeit, amint arra az eljáró bíróságok is utaltak, magának kell viselnie.

- [41] A Kúria hangsúlyozza, hogy a perben releváns időszakban a fogyasztó fogalmát a különböző jogszabályok eltérően határozták meg. Másként definiálta a fogyasztó fogalmát a Ptk. 685. § d) pontja, az Fttv. 2. § a) pontja, a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. tv. 2. §-a pl. 2008. szeptember 1-je előtt és után. A perbeli jogvita központi kérdésének eldöntése szempontjából azonban elsődlegesen annak van jelentősége, ahogy arra a másodfokú bíróság is ítéletében rámutatott, hogy a felperes gazdasági társaság lakossági ügyfélnek minősül-e. A tájékoztatás terjedelme, módja ugyanis aszerint különbözik a Bszt. rendelkezései értelmében, hogy az ügyfél lakossági vagy szakmai ügyfél-e. A felperes lakossági ügyfél minőségét az alperes nem vonta kétségbe. Az nem volt a perben vitatott, hogy a Bszt. 179. §-a a felügyeleti eljárás során a lakossági ügyfélre nézve is az Fttv. szabályainak alkalmazását írja elő. Azaz, az Ftv. 10. § (2) bekezdése értelmében a hatáskörébe tartozó ügyekben a Magyar Nemzeti Bank nemcsak az Fttv. 2. § a) pontjában írt fogyasztót, hanem a Bszt. értelmében vett lakossági ügyfelet is érintően eljárhat. Ebből azonban nem következik, hogy azon túl, hogy a felügyelet a lakossági ügyfél panaszára is vizsgálhatja az Fttv. szabályainak a befektetési szolgáltató általi betartását, az Fttv. más szabályai, így a felperes által hivatkozott Fttv. 15. § (2) bekezdése is irányadó lenne az alperessel szembeni bírósági igényérvényesítés során. A Kúria utal arra, a 2008. július 28-val hatályba lépett Fttv. 2. § a) pontja a fogyasztó fogalmát az adott törvény alkalmazásában egyértelműen akként határozza meg, hogy az a gazdasági társaságokra nem terjed ki. Ha akár a Bszt., akár az Fttv. úgy kívánta volna szabályozni, hogy befektetési ügyletek esetén a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatra vonatkozó szabályok nemcsak az önálló foglalkozásán és gazdasági tevékenységen kívül eső célok érdekében eljáró természetes személyre terjedjen ki, akkor ezt is tételesen rendeznie kellett volna, amellet, hogy a felügyeletet feljogosította a Bszt. értelmében vett lakossági ügyféllel kötött ügyletek tekintetében is felügyeleti jogkör gyakorlására.

A Kúria nem értett egyet a felperes azon érvelésével sem, miszerint az adott tényállás mellett, a rendelkezésre álló bizonyítékok ellenére továbbra is az alperest terhelte annak bizonyításának kötelezettsége, hogy a kockázatsértő nyilatkozatban írtak szerinti tájékoztatás ténylegesen megtörtént. A fenti álláspont a felperes által hivatkozott 2/2014. PJE határozat 1. pontjából sem vezethető le. Az alperes többek között a hivatkozott dokumentummal igazolta a Bszt. követelményeinek megfelelő tartalmú tájékoztatás megtörténtét, ennek ellenkezőjének bizonyítása az adott tényállás

mellett a felperest terhelte. A felperes ezért is alaptalanul állította az említett Fttv. 15. § (2) bekezdés és a bizonyítási teherre vonatkozó Pp. 164. § (1) bekezdésének megsértését.

[42] A Kúria, a Pp. 221. § (1) bekezdésének megsértését sem észlelte. Ennek megállapítására nem ad okot, hogy az eljárás bíróságok, a felperes által a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott PÁSZF 4/2009. számú Vezetői Körlevélre nem utaltak. Az általában, a hitelintézetekkel szemben megfogalmazott elvárásnak a megfogalmazása, miszerint különösen fontos a kockázatok átláthatóságának biztosítása, egyebek között a strukturált kamatlábcserre ügyletek esetében. A körlevél nem vitásan irányadó volt a jogvita során becsatolt, a tájékoztatás megtörténtét igazoló okiratok tartalmának helytálló értelmezésében. Az, hogy az eljárás bíróságok a terjedelmes iratanyagban fellelhető bizonyítékok mérlegelésénél figyelembe vettek között a fenti körlevelet nem említették, nem jelenti az indokolási kötelezettség megsértését. Határozataik indokolása megfelelt e nélkül is a Pp. 221. § (1) bekezdésében előírtaknak. Abból kitűnik, a tényállást milyen bizonyítékok alapján állapították meg, utaltak az alkalmazott jogszabályokra, arra, hogy mely felperesi tényállítást és miért nem tartottak bizonyítottnak.

[43] A Kúria a megelőzően ismertetett, a felperes által hivatkozott eljárási jogi szabálysértések hiánya mellett, azt is megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben az alperest terhelő, a perrel érintett ügyletek megkötését megelőző tájékoztató és tájékoztatási kötelezettségek teljesítésének tényére és tartalmára vonatkozó anyagi jogi szabályokat sem sérti. A keresetlevélhez mellékelte, a felperest képviselő tag által aláírt, 2008. július 15-én kelt, az ügyfél alkalmassági teszt kiértékelését tartalmazó tájékoztató tartalma alapján, okszerűen következtettek az eljárás bíróságok arra, hogy az alperes a Bszt. 44. § (1)-(6) bekezdésének, (9) bekezdésének megfelelően a szükséges adatokat a II. számú keretszerződés alapján kötendő egyedi ügyletek létrejötte előtt a felperestől beszerezte. Egyetértett a Kúria az eljárás bíróságokkal abban, hogy a MIFID teszt kitöltését a fenti megelőző tájékoztató igazolta. A jogvita eldöntése szempontjából nem volt annak jelentősége, hogy a teszt kiállítására mikor, milyen körülmények között került sor. A felperes és az alperes között korábban, az I. számú keretszerződés, valamint az annak alapján létrejött ügyletekből merített információk, a felperes, illetve a nevében eljáró tagnak a kérdésekre adott válaszok, az adatok valóságának aláírással történt elismerése is ezt igazolta. Önmagában az, hogy a felperest képviselő személy milyen mértékű kockázattalaló készséggel rendelkezett, milyen ügyleteket kötött nem határozza meg a tőle elkülönült jogi személyiséggel rendelkező felperes mint gazdasági társaság kockázattalaló készségének mértékét. Nem volt ok tehát a Kúria megítélése szerint sem az egyedi ügyletekre adott megbízás megtagadására a Bszt. 54. § (1) bekezdés d) pontja szerint.

[44] A keresetlevélhez csatolt, „Az árfolyam spread swap kockázatai”-ról szóló tájékoztató, a keresettel érintett ügyleteket megelőzően kötött I. számú keretszerződés 7. pontjában az ügyletekből eredő tartozásoknak a bank által vezetett számlákon levő egyenlegbe történő beszámítására, az ügyfelet terhelő kötelezettségek fedezetéül szolgáló óvadék letétbe helyezésére, kiegészítésére, a kényszerhitelre vonatkozó kikötésekre, a 8. pont (6) bekezdésben a származékos ügyletekben a felelősség kizárására, a 8. pont (9) bekezdésben az ügyletkötésből eredő valamennyi kockázatnak az ügyfélre telepítésére irányadó rendelkezésekre, a kockázat mibenlétét tárgyaló, 2007. július 21-i, az árfolyam spread swap ügyletek lényegét összefoglaló kockázat feltáró nyilatkozatra, mindezen előzmények után a II. számú keretszerződés, az ahhoz tartozó újabb kockázatteltáró nyilatkozat tartalmára tekintettel a Kúria azt állapította meg, hogy a felperes a per tárgyát képező ügyletek megkötése előtt a Bszt. 40. § (1) bekezdése szerint világos, egyértelmű, kiegyensúlyozott, pontos és nem megtévesztő, a Bszt. 41. § (1) bekezdés d) és e) pontjának, 43. § (8) bekezdés a) pontjának is megfelelő tájékoztatást kapott az alperestől. A felperes állításával szemben, a Bszt. 40. § (2) bekezdés b) és c) pontban írtakat megtartva, nem titkolt el lényeges információt, nem hallgatott el lényeges körülményt, a kockázatot tárgyilagosan mutatta be, az előnyöket és a hátrányokat egyensúlyban tartva ismertette. A felperesnek, amint azt az általa aláírt kockázatteltáró nyilatkozat is tartalmazza, tudnia kellett, hogy olyan befektetésekben vesz részt, amelyek „különleges” kockázatot jelentenek. A nyeresége, de a vesztesége is az ügylethez nyújtott fedezet többszöröse lehet. A kockázatot kizárólag ő köteles viselni, a deviza árfolyamváltozásból, a tőkeáttételből eredő, a fedezetkiegészítésének kötelezettségéből származó veszteségeire az alperesnek nincs ráhatása. Utal arra is a Kúria, a felperes megfelelő tájékoztatását mind az I. számú, mind a II. számú keretszerződés alapján, a telefonon keresztül, sorozatban kötött ügyletek írásbeli visszaigazolása is biztosította. Ezek pontos leírást tartalmaztak a kamatswap lényegét illetően. A soron következő ügyletek esetében a megelőző ügyletek során szerzett információk ugyancsak a felperes ismereteit igazolják. A felperes a Bszt. 40. § (7) bekezdés a)-c) pontjának megsértésére vonatkozó állítását részletesen nem fejtette ki, így azzal a Kúria érdemben nem foglalkozott.

A Kúria úgy ítélte, abból a tényből, hogy az alperes mint pénzügyi intézmény a swap ügyleteket ún. tükörügyletekkel fedezte nem következik, hogy a termék a felperes „kárára” került kialakításra. Olyan érvet a felperes nem adott elő, olyan tényt nem bizonyított, amelyből az eljáró bíróságoknak az általa megjelölt következtetésekre kellett volna jutnia.

[45] A Kúria osztotta a felperes álláspontját a tekintetben, hogy a perbeli jogvita a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján eldönthető volt igazságügyi tőkepiaci szakértő bevonása nélkül is,

szemben a másodfokú bíróság álláspontjával. Az ítélet tábla e kérdésben kifejtett álláspontja azonban a jogvita érdemi elbírálásának helytállóságát nem érintette.

- [46] A Kúria az eljárási és anyagi jogi jogszabályok megsértése nélkül meghozott jogerős ítéletet hatályában fenntartotta a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján.

Záró rész

- [47] A felperes köteles az alperes jogi képviseleti munkadíjból álló felülvizsgálati eljárási költségének a megfizetésére, a Pp. 270. § (1) bekezdése és 78. § (1) bekezdése szerint. A Kúria ennek összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése, valamint 4/A. § (1) bekezdése alapján határozta meg. A felperes a személyes illetékefeljegyzési joga miatt le nem rótt illetéket az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 59. § (1) bekezdése, valamint a költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése értelmében köteles megfizetni.

A Kúria a döntését tárgyaláson kívül hozta meg.

Budapest, 2016. március 29.

Dr. Vezekényi Ursula s.k. a tanács elnöke, Dr. Pethőné dr. Kovács Ágnes s.k. előadó bíró, Dr. Osztovits András s.k. bíró

A kiadmány hitelül: